

*Державний навчальний заклад
«МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ
З ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»*

Адреса:

Україна, м. Дніпро
49006, пр. Пушкіна, 36; тел. (0562) 31-29-15
49038, вул. Князя Ярослава Мудрого, 56; тел. (056) 785-28-81
E-mail: mvpupit_direkcija@ua.fm
<http://center-polygraph.org.ua>

Назва проекту: «Сучасні інформаційні технології в навчанні дорослих (дистанційні курси, тренінги, e-learning тощо)».

Автори проекту:

*Безкровна Олена Миколаївна –
викладач фізики, астрономії*

*Макаренко Тетяна Михайлівна –
викладач математики*

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ДОРΟΣЛИХ

В умовах глобалізації, освіта дорослих стає особливо актуальною, так як вона надає людині можливість розширювати наявний запас знань; сприяє зменшенню розриву в світогляді представників різних поколінь; дає людям можливості в підвищенні професійної кваліфікації, робить їх конкурентоспроможними на ринку праці, тим самим, покращуючи якість життя.

Як відомо, навчання дорослих має суттєві особливості, серед них: усвідомлене ставлення до процесу свого навчання; висока самостійність; потреба в осмисленості змісту навчання; практична спрямованість пропонованих знань; наявність життєвого досвіду студентів; вплив на процес навчання професійних, соціальних, побутових і тимчасових факторів.

Освіта дорослих потребує особливої вимоги до організації навчання, яке виражається в жорстких часових рамках, так як протікає або одночасно з трудовою діяльністю, або в певних границях. Існуюча в сучасних вищих організаціях, зміст і методика освіти дорослих не враховує особливості їх професійного і життєвого досвіду.

Сучасне поняття «освіта дорослих» отримує нове наповнення, що інтегрує такі якості і ознаки:

- безперервність освіти, яка виявляється як цілісний, стадійний в своїх елементах процес, що забезпечує поступальний розвиток творчого потенціалу особистості і всебічне збагачення її духовного світу;
- постійне навчання як відображення ідеї «способу життя» в безперервному накопиченні знань, постійне прагнення до саморозвитку;
- випереджувальний характер освіти як освоєння останніх досягнень в деяких областях знань, розвиток діяльнісних здібностей людини, формування нових змісту, цілей і цінностей її життєдіяльності, збагачення інтелектуального потенціалу особистості. [5, с. 49]

Навчання дорослих можна розглядати як способи реалізації змісту освіти дорослих, оптимальні й ефективні для віку та фізичного стану дорослої людини, що передбачають взаємодію змістової, процесуальної, мотиваційної, організаційної складових. Вони сприяють диференціації та індивідуалізації освітніх програм на основі врахування набутих раніше знань і професійного досвіду людини, активізації діяльності, розкриттю потенціальних можливостей, виробленню практичних навичок для розв'язання конкретних задач, оцінюванню ступеня засвоєння матеріалу тощо [3].

Аналіз науково-педагогічних досліджень доводить, що до найбільш поширених інноваційних технологій, які використовуються в освіті дорослих, особливо в сфері неформальної освіти, відносяться дистанційні технології навчання.

Дистанційне навчання (ДН) – це комплекс освітніх послуг, що надається за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [4].

Дистанційне навчання – в першу чергу це взаємодія учасників освітнього процесу між собою на відстані (дистанційно), при цьому таке ДН відображає практично всі притаманні освітньому процесу компоненти (методи, цілі, організаційні форми, зміст, а часто і засоби навчання), що реалізовується за індивідуальним розкладом у зручний для слухача час та в зручному місці специфічними засобами телекомунікаційних технологій, які передбачають інтерактивність процесу навчання.

Окремо варто відзначити, що дистанційне навчання – це в основному самостійна форма навчання, головним засобом якого є інформаційні технології.

За способом отримання навчальної інформації розрізняють: синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відео конференції, соціальні мережі тощо); асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо [4].

Для отримання оптимальних результатів дистанційного навчання важливі такі чинники і умови: наявність сучасної комп'ютерної бази і хорошого доступу до інтернету у потенційних дистанційних учнів, наявність у дистанційних вчителів хороших освітніх ресурсів і досвіду дистанційної освіти, доброї підготовки дистанційних уроків, наявність підготовлених локальних координаторів, систематичне проведення дистанційних занять, моральне і матеріальне стимулювання дистанційній діяльності.

На сучасному етапі серед основних форм організації дистанційного навчання дорослих виділяють такі:

Консультаційне навчання, яке характеризується регулярним відвідуванням дорослими консультаційного (навчального) центра з метою прослуховування лекцій, одержання консультацій, роз'яснень, контролю знань тьюторами.

Кореспондентське навчання, на основі обміну навчальною інформацією за допомогою пошти, телефону, факсу, комп'ютерних мереж, або іншим способом, без особистого контакту; воно може бути доповнене при бажанні особистими зустрічами суб'єктів освітнього процесу, проведенням лекцій і консультацій.

Регульоване самонавчання, яке засноване на максимальній самостійності того, хто навчається, при роботі з навчальним матеріалом, у виборі місця й темпу навчання. Оцінка якості знань здійснюється самою людиною за допомогою питань із ключами.

«Кейс»-технологія: той, хто навчається, отримує комплект навчальних матеріалів (друковані навчальні посібники, аудіо-відеоматеріали, CD-диски, комп'ютерні навчальні програми); тьютор пояснює, як працювати з навчальними матеріалами, знайомить з розкладом і графіком роботи консультантів. Основу навчальної діяльності становить самостійна робота з періодичними консультаціями і перевіркою тестів.

Телекомунікаційне навчання: для доставки навчальної інформації тому, хто навчається, використовуються радіо й телебачення, потокове відео через Інтернет, які також використовуються для проведення настановних занять і лекцій.

Мережеве навчання, яке базується на використанні комп'ютерних мереж і глобальної мережі Інтернет. Вся інформація про умови навчання, предмети, навчально-методичні матеріали розміщуються на сервері освітньої установ чи організації. Після початку навчання студент отримує логін (ім'я) і пароль для доступу до електронних навчально-методичних матеріалів і координати тьютора для індивідуальних консультацій і здачі проміжного контролю та тестів [1].

Одним із нагальних завдань освіти дорослих нині є створення системи відкритої освіти, що забезпечує загальнонаціональний доступ до освітніх ресурсів.

Об'єктами системи відкритої освіти для дорослих можуть бути:

- вечірні школи;
- екстернат;
- вища школа;
- курси професійної підготовки педагогічних кадрів;
- військовослужбовці, звільнені в запас і фахівці МНС;
- інваліди;
- засуджені та ін. [5, с. 54]

Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), інформаційно-комунікаційних мережевих (ІКМ) технологій дає можливість

створення якісного нового інформаційного освітнього середовища, середовища без кордонів з можливістю побудови системи електронного навчання. Одним із пріоритетних напрямів у цій сфері є широке впровадження електронних технологій у навчальний процес.

Електронне навчання – це система навчання, що пропонує використання Інтернет-технологій, електронних бібліотек, навчально-методичних мультимедіа-матеріалів, віртуальних лабораторних практикумів тощо.

Інакше кажучи, електронне навчання (e-learning) – це перспективна модель навчання, що заснована на використанні нових мультимедійних технологій і Інтернету для підвищення якості навчання шляхом полегшення доступу до ресурсів і послуг, а також обміну ними, спільною роботою на відстані [2, с 52].

Технології електронного навчання можуть застосовуватися в різних формах навчання:

- в процесі очної та заочної форм навчання дорослих вони допомагають організовувати самостійну роботу і проводити безперервний моніторинг навчального процесу;

- під час заочної форми інформаційні технології є основною формою подання матеріалу, сприяють формуванню навичок практичної роботи.

Розвиваються технології e-learning: віртуальні аудиторії, віртуальні навчальні заклади, Веб-квести, Блоги, Блог-квести та ін.

E-learning дозволяє обирати:

- зручне місце і час для навчання;
- спосіб якісного засвоєння знань;
- можливості постійного контакту з викладачами;
- індивідуальний графік навчання;
- шляхи економії часу та засобів.

Порівняльний аналіз e-learning з традиційною формою навчання дозволив виокремити такі переваги першого:

1. Значні можливості доступу – студенти отримують можливість доступу через Інтернет до електронних матеріалів з будь-якого місця, з якого є вихід у глобальну інформаційну мережу.

2. Низькі ціни на одержання навчального-методичної літератури через Інтернет.

3. Гнучкість навчання – тривалість, послідовність вивчення навчального матеріалу, можливість самостійного вибору відповідно до власних можливостей і потреб.

4. Можливість навчання на робочому місці, вдома та ін.

5. Можливість розвитку і самовдосконалення відповідно до вимог часу.

6. Здійснення об'єктивного оцінювання знань.

Найбільш суттєвої зміни стосується створення і використання відповідних навчальних матеріалів. Необхідно зазначити, що електронні навчальні матеріали лише доповнюють діючі підручники, не замінюючи їх, та наповнюють електронний інформаційно-освітній простір. При цьому основна функція поліграфічного видання – передача інформації – зберігається, оскільки книга за зручністю та широтою застосування поки що поза конкуренцією.

Використані джерела інформації:

1. Василенко Олена. Зарубіжний досвід розвитку дистанційних технологій у неформальній освіті дорослих / – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://lib.iitta.gov.ua/11411/1/%D0%97%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%B1.%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.pdf>>
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України : [гол. ред. В.Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. –1040 с.
3. Лук'янова Л.Б. Концептуальні положення освіти дорослих / Л.Б. Лук'янова – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Pedagogika/43099.doc.htm>
4. Положення про дистанційне навчання. Наказ Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015}
5. Современные технологии образования взрослых: сборник научных статей. – Гродно: ГрГУ, 2013

Заявка на участь в роботі

***III Міжнародний науково-практичний інтернет-конференції
«Психолого-педагогічні аспекти с системі неперервної освіти»***

30 листопада 2017 г.

- 1) Безкровна Олена Миколаївна, Макаренко Тетяна Михайлівна;
- 2) –
- 3) Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій;
- 4) викладачі;
- 5) +38(068) 413 03 02;
- 6) tatamakar1006@gmail.com
- 7) потрібні електронні сертифікати учасника конференції та збірник матеріалів;
- 8) заочна форма.

NATIONAL ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF UKRAINE
UNIVERSITY OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
BILOTSEKIVSKYI INSTITUTE OF CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION

CERTIFICATE

Bezкровна Olena

to participate the III International scientific and practical Internet-conference
**"Psychological and pedagogical aspects of adult education
in the system of continuous education"**

(30 November 2017)

Director of the Bilotserkivskiy Institute
of Continuous Professional Education

O.P. Sytnikov
O.P. Sytnikov

NATIONAL ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF UKRAINE
UNIVERSITY OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
BILOTSEKIVSKYI INSTITUTE OF CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION

CERTIFICATE

Makarenko Tetiana

to participate the III International scientific and practical Internet-conference
**"Psychological and pedagogical aspects of adult education
in the system of continuous education"**

(30 November 2017)

Director of the Bilotserkivskiy Institute
of Continuous Professional Education

O.P. Sytnikov
O.P. Sytnikov